

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 22 stycznia 2014 r.

DIS-VI.0003.1.2014

WYŚLANO	
Kancelaria Ogólna	
2014 -01- 22	
ilość załączników.....	
podpis.....	

Pan
Leszek Dec
Radny
Województwa Podlaskiego

W odpowiedzi na interpelację i zapytania złożone podczas XXXIV Sesji Sejmiku Województwa Podlaskiego w sprawie rozbudowy lub dobudowy obiektów budowlanych na nieruchomościach położonych na terenie obszarów chronionych w Gminie Nowinka uprzejmie informuję i wyjaśniam.

Na terenie Gminy Nowinka położone są 2 obszary chronionego krajobrazu, nad którymi nadzór od 1 sierpnia 2009 r. pełni samorząd województwa podlaskiego:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”, powołany *rozporządzeniem Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r.* (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 54, poz. 730 z późn. zm),
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, powołany *rozporządzeniem Nr 21/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r.* (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 54, poz. 734 z późn. zm).

Na terenie tych Obszarów ustanowione zostały zakazy wynikające z potrzeb ich ochrony, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.). Wśród nich **nie ma zakazu remontu istniejących obiektów budowlanych**, natomiast ustanowiony został **zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej** ujęty w § 4 w ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzeń, stanowiących powszechnie obowiązujące prawo miejscowe.

Zakaz ten ma za zadanie chronić najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo fragmenty Obszarów poprzez zatrzymanie realizacji inwestycji m.in. w bezpośrednim sąsiedztwie rzek i jezior, na terenach stanowiących strefy buforowe, warunkujące prawidłowe funkcjonowanie wodnych ekosystemów oraz będące jednocześnie ważnym elementem naturalnego krajobrazu przyrodniczego. Przeciwdziałanie zagospodarowaniu tych terenów jest tym bardziej istotne, że strefy brzegowe rzek i jezior zagrożone są intensywną eksploatacją i ekspansją budownictwa na cele turystyczne i rekreacyjne.

Decyzję, czy konkretna inwestycja kwalifikuje się pod pojęcie „lokalizowania obiektów budowlanych”, podejmuje wójt gminy w ramach procedury wydania decyzji ustalającej warunki zabudowy, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz organem budowlanym – starostą, lub starosta – w ramach wydawania pozwolenia na budowę. Na tym więc etapie przeprowadzana jest ocena, czy prace remontowe, ze względu na zakazy wynikające z przepisów o ochronie przyrody, będą możliwe.

Odnosząc się do zapytania o możliwość zmiany powyższych rozporządzeń w celu umożliwienia remontów, rozbudowy lub budowy nowych obiektów budowlanych informuję, iż zgodnie z aktualnym stanowiskiem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, skierowanym w dniu 27 września 2013 r. do Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska, Marszałków Województw oraz Wojewodów, nie nowelizuje się aktu wykonawczego zachowanego czasowo w mocy przez nową ustawę, chyba, że ustawa ta wyraźnie przewiduje taką możliwość, co wynika z art. 35 *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”* (Dz. U. Nr 100, poz. 908).

Rozporządzenia wojewody ustanawiające obszary chronionego krajobrazu zostały przez ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 z późn. zm.) utrzymane w mocy do czasu wejścia w życie nowych aktów prawa miejscowego wydanych w formie uchwały przez sejmik województwa. Przepisy tej ustawy nie przewidywały możliwości zmiany rozporządzeń wojewody przez sejmik województwa.

W związku z tym obecnie w przypadku złożenia przez sejmik województwa projektu uchwały o zmianie rozporządzeń wojewody dotyczących obszarów chronionego krajobrazu, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska nie mogą tego projektu uzgodnić (czego wymaga art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), zaś wojewodowie, w przypadku przyjęcia takiej uchwały przez sejmik województwa, powinni uchylić ją jako niezgodną z prawem.

Do pełnego obrazu nowego podejścia do zmian aktów powołujących formy ochrony przyrody, konieczne jest przesłедzenie zmian prawa i kompetencji w zakresie ochrony przyrody w ostatnich latach.

Z dniem 1 sierpnia 2009 r. na mocy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 z późn. zm.) sejmik województwa przejął od wojewody odpowiedzialność za parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu. Niestety zabrakło w owym czasie dokładnych wytycznych i interpretacji zmieniających się przepisów. Samorządy województw w całym kraju kontynuowały więc rozpoczęte jeszcze przez wojewodów procedury zmian aktów prawnych powołujących te formy ochrony przyrody. W II połowie 2011 r. w całym kraju przeprowadzona została przez Najwyższą Izbę Kontroli kompleksowa kontrola realizacji ustawowych zadań w parkach krajobrazowych, w ramach której przeanalizowano również sposób sprawowania nadzoru nad parkami przez samorządy województw. W wynikach kontroli NIK nie wskazała procedury zmiany rozporządzeń wojewodów przez uchwały sejmików jako nieprawidłowej. Mimo to NIK wskazała konieczność uporządkowania przepisów w zakresie powoływania form ochrony przyrody.

Jednym ze sposobów tego porządkowania stało się ww. stanowisko GDOŚ, uniemożliwiające od tego momentu sejmikom województw zmianę rozporządzeń wojewodów.

Odnosząc powyższy problem do terenu Gminy Nowinka, której wniosek o zniesienie wymienionego wyżej zakazu był rozpatrywany przez Zarząd Województwa Podlaskiego w ostatnich miesiącach, nie można zapominać, iż władze tej gminy już wiele lat temu zdecydowały się chronić najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo fragmenty terenu gminy poprzez zatrzymanie realizacji inwestycji m.in. w bezpośrednim sąsiedztwie jezior. Zapisy rozdz. 2 pkt 6.6 *Planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowinka z 1990 r.*, dotyczące ochrony walorów krajobrazowych obligowały władze gminy do „odsuwania obiektów kubaturowych min. 100 m

od brzegów jezior”. Ponadto tereny m.in. wsi: Ateny, Danowskie, Kopanica i Tobołów leżące w pasie szerokości 100 m od brzegów jezior, stanowią, zgodnie z pkt 6.1 Planu, jednostkę strukturalną „A” obejmującą obszary decydujące o funkcjonowaniu całego środowiska przyrodniczego gminy. Na obszarach tych Plan zakazywał m.in. działalności mogącej zmienić w sposób istotny naturalny krajobraz oraz „wprowadzać większego zainwestowania powodującego przerwanie istniejących powiązań ekologicznych”.

Istotną informacją w kontekście powyższego zagadnienia są zapisy „Planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2013 rok”, zgodnie z którymi Delegatura NIK w Białymstoku przyjęła do realizacji w IV kw. 2013 r. i I kw. 2014 r. kontrolę w zakresie lokalizowania inwestycji na obszarach objętych ochroną przyrody w województwie podlaskim. Głównym celem tej kontroli ma być ocena prawidłowości planowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i o pozwoleniu na budowę, w sprawach dotyczących lokalizacji na obszarach objętych ochroną przyrody w województwie podlaskim: budynków mieszkalnych i letniskowych, obiektów produkcyjnych, handlowych i usługowych (w tym pensjonatów) oraz stacji telefonii komórkowej. W uzasadnieniu do przeprowadzenia takiej kontroli NIK napisała:

„Ponad 30% obszaru województwa podlaskiego objętych jest ochroną przyrody. W celu zachowania walorów tych unikalnych terenów, na których znajdują się m.in. cztery parki narodowe oraz trzy parki krajobrazowe, wojewoda podlaski zakazał lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Kontrola Delegatury NIK w Białymstoku przeprowadzona w 2005 r. w gminie Nowinka wykazała jednak wiele nieprawidłowości, w tym mających znamiona korupcji, związanych z planowaniem przestrzennym i wydawaniem decyzji o lokalizacji inwestycji na obszarach objętych ochroną.”

Jedyną możliwością wprowadzenia nowych przepisów na terenie obszarów chronionego krajobrazu jest w związku z powyższym uchwalenie przez sejmik województwa nowych aktów prawnych, opracowanych zgodnie z obecnie obowiązującymi zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. z 2012 r. poz. 1080). Obliguje ono organy stanowiące formy ochrony przyrody do opisanie ich granic w nowy sposób za pomocą wykazu współrzędnych punktów załamania granicy oraz z wykorzystaniem baz danych opisanych w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne lub leśnych map numerycznych. Wykonanie takich opisów dla 15 obszarów chronionego krajobrazu leżących w naszym województwie wymaga dużego nakładu pracy przy jednoczesnej weryfikacji różnorodnych źródeł danych przestrzennych, jak i walorów przyrodniczo – krajobrazowych tych form ochrony przyrody. Pracę tę samorząd województwa planuje zlecić podmiotowi zewnętrznemu o odpowiednich kwalifikacjach, stanie się to jednak dopiero w sytuacji zabezpieczenia w budżecie województwa środków finansowych na ten cel.

Dotychczas samorząd województwa nie podjął działań w tym kierunku w uwagi deklarację Głównego Konserwatora Przyrody z dnia 28 marca 2010 r. przekazaną Konwentowi Marszałków Województw RP, iż planowana jest nowelizacja przepisów o ochronie przyrody, która regulowałaby w nowy sposób nadzór i wykonywanie form ochrony przyrody.

Odnosząc się do pytań o ilość właścicieli oraz sposób wykorzystywania nieruchomości leżących w pasie 100 m od brzegów rzek i jezior w Gminie Nowinka wyjaśniam, iż rzeczywiście w trakcie prowadzonej procedury odbyły się spotkania z władzami Gminy Nowinka i wizja terenowa. Wizja nie miała na celu dokładnego sprawdzenia sposobu zagospodarowania każdej z działek w pasie 100 m od brzegów rzek i jezior. W jej trakcie ogólnie zapoznano się z typem i zagęszczeniem zabudowy na przedmiotowym terenie, przy czym stwierdzono, iż większość zabudowy nie stanowi typowych zabudowań o charakterze rolniczym.

Pytanie o ilość działek, których może dotyczyć powyższy problem, skierowano do władz Gminy Nowinka, ale nie były one w stanie określić nawet przybliżonej wartości. Z map i zdjęć satelitarnych dostępnych na stronie internetowej www.geoportal.gov.pl, przedstawiających sposób zagospodarowania (zabudowania) gruntów oraz podział geodezyjny, wywnioskować można, że dotyczyć to może setek działek ściśle otaczających atrakcyjne turystycznie i rekreacyjnie zbiorniki wodne, w tym m.in. kompleks jezior: Blizno, Blizienko, Kopanica i Tobołowo.

WICEMARSZAŁEK

Walenty Korycki